

[itobiad], 2021, 10 (4): 3435-3455

<p>Türkiye-Yunanistan Sınırdaki Mülteci Krizinin Söylem Analizi Bağlamında Değerlendirilmesi: Hürriyet ve Kathimerini Örneği</p> <p>Evaluation of the Refugee Crisis on the Turkey-Greece Border in the Context of Discourse Analysis: Example of Hurriyet and Kathimerini</p> <p>Video Link: https://youtu.be/N7wat96iamY</p>	
<p>Ramazan ÇELİK Dr. Öğretim Üyesi, Trakya Üniversitesi Edirne SBMYO Asst. Prof., Trakya University Edirne SSVC ramazancelik@trakya.edu.tr / Orcid ID: 0000-0002-6957-5297</p> <p>Nesrin NEZİR KÖSE Yüksek Lisans, Trakya Üniversitesi SBE Master, Trakya University ISS nnezirkose@trakya.edu.tr / Orcid ID: 0000-0002-0473-9131</p>	

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Type	: Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Received	: 25.09.2021
Kabul Tarihi / Accepted	: 11.12.2021
Yayın Tarihi / Published	: 21.12.2021
Yayın Sezonu	: Ekim-Kasım-Aralık
Pub Date Season	: October-November-December

Atıf/Cite as: Çelik, R. & Nezir Köse, N. (2021). Türkiye-Yunanistan Sınırdaki Mülteci Krizinin Söylem Analizi Bağlamında Değerlendirilmesi: Hürriyet ve Kathimerini Örneği . İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi , 10 (4) , 3435-3455 . Retrieved from <http://www.itobiad.com/tr/pub/issue/66167/1000673>

İntihal /Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism. <http://www.itobiad.com/>

Copyright © Published by Mustafa YİĞİTOĞLU Since 2012 – Istanbul / Eyup, Turkey. All rights reserved.

Türkiye-Yunanistan Sınırındaki Mülteci Krizinin Söylem Analizi Bağlamında Değerlendirilmesi: Hürriyet ve Kathimerini Örneği *

Öz

Dünya genelinde son yıllarda artan ekonomik krizler, siyasi sorunlar, iç savaşlar, etnik ve dini çatışmalarla birlikte ortaya çıkan insan haklarına saldırılar kendi ülkelerini terk edip başka ülkelere göç eden insanların sayısında da artış göstermiştir. Türkiye, uluslararası göç konusunda Avrupa'ya açılan kapılarda stratejik öneme sahip bir ülke konumundadır. Özellikle son on yılda ülkede artan sığınmacı hareketleri ulusal ve uluslararası basın kuruluşlarında sık sık yer bulmaktadır. 28 Şubat 2020 tarihinde Türkiye'nin Avrupa'ya karadan ve denizden sınır kapılarının açıldığını ve sınırı geçmek isteyenleri durdurmayacakları haberleri üzerine, Suriye sınırından ve Türkiye'nin çeşitli illerinden Avrupa'ya gitmek isteyen mülteciler sınır kapılarına akın etti. Bu süreç 26 Mart 2020'de simge olarak kabul edilen Edirne- Pazarkule sınır kapısında yaklaşık 10 bin kişinin toplandığı kamp alanının boşaltılması ile sona erdi. Geçen bu 28 günlük sürecin ilk 15 günü ulusal ve uluslararası medyada büyük yankı uyandırdı. Mülteci krizinin Hürriyet ve Kathimerini gazeteleri bağlamında ilk kez ele alınmış olması bu çalışmayı özel kılmaktadır. Bu çalışma Hürriyet ve Kathimerini gazetelerinin 29 Şubat-15 Mart 2020 tarihleri arasında uluslararası çapta yankı uyandıran Türkiye-Yunanistan arasındaki mülteci krizi ile alakalı haberlerinde kullandıkları görsel ve başlıkların Teun A. Van Dijk'in eleştirel söylem analizi kapsamında karşılaştırmalı incelemesini ele almaktadır. İncelenen gazetelerin, haber metnini üretirken, ülke çıkarlarını gözeterek görsel ve metin içeriklerini nasıl farklılaştırdıkları değerlendirilmektedir. Ayrıca haberin tarafsızlığının, haberi üreten gazetenin lehine değişim gösterdiği ve kamuoyu oluştururken de aynı konu üzerinde farklı söylemler geliştirdiği gözlemlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mülteci, Mülteci Sorunu, Hürriyet, Kathimerini, Söylem Analizi.

Evaluation of the Refugee Crisis on the Turkey-Greece Border in the Context of Discourse Analysis: Example of Hurriyet and Kathimerini

* Bu makale 29-30 Mayıs 2021 tarihleri arasında çevrimiçi olarak düzenlenen "XV. IBANESS Congress Series on Economics, Business and Management – Plovdiv/ Bulgaria" adlı kongrede sadece sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Abstract

Attacks on human rights that have emerged with the increasing economic crises, political problems, civil wars, ethnic and religious conflicts throughout the world have also increased the number of people who leave their own countries and migrate to other countries. Turkey is a country of strategic importance in the European gateway to international migration. Especially in the last decade, the increasing refugee movements in the country frequently find their way into national and international media. February 28, 2020 date of the opening of Turkey's European land and sea border crossings and stop those who want to get their news was made. Thus it flocked to the border crossing of refugees seeking to reach Europe from various provinces of Turkey. This process ended with the evacuation of the camp area, where approximately 10 thousand people gathered at the Edirne-Pazarkule border gate, which was accepted as a symbol on March 26, 2020. The first 15 days of this 28-day process caused great repercussions in the national and international media. The fact that the refugee crisis was dealt with for the first time in the context of Hurriyet and Kathimerini newspapers makes this study special. In this study, Hurriyet and Kathimerini newspapers on February 29 - the scope of March 15, 2020 between international scale resonated Turkey - Greece between the refugee crisis visuals they use on relevant news and headlines Van Dijk's critical discourse analysis focuses on a comparative examination. It is evaluated how the examined newspapers differentiate their visual and text content while producing the news text, taking into account the interests of the country. In addition, it is observed that the impartiality of the news has changed in favor of the newspaper that produces the news and that different discourses are developed on the same subject while forming public opinion.

Keywords: Keywords: Refugee, Refugee Issue, Hurriyet, Kathimerini, Discourse Analysis.

Giriş

Dünya genelinde son yıllarda artan ekonomik krizler, siyasi sorunlar, iç savaşlar, etnik ve dini çatışmalarla birlikte ortaya çıkan insan haklarına saldırılar kendi ülkelerini terk edip başka ülkelere göç eden insanların sayısında da artış göstermiştir. Türkiye, uluslararası göç konusunda Avrupa'ya açılan kapılarda stratejik öneme sahip bir ülke konumundadır. Özellikle son on yılda ülkede artan sığınmacı hareketleri ulusal ve uluslararası basın kuruluşlarında sık sık yer bulmaktadır. Yine böyle bir durumda tarihler 28 Şubat 2020'yi gösterdiğinde yetkililerin Türkiye'den batıya doğru (Avrupa) karadan ve denizden sınır kapılarının açıldığını ve sınırı geçmek isteyenleri durduramayacaklarını açıklamaları üzerine, Türkiye'nin çeşitli illerinden Avrupa'ya geçmek isteyenler stratejik konumda olan Edirne'deki sınır kapılarına akın etti.

Türkiye'nin yükünün artması, AB'nin ekonomik yükümlülüklerini yerine getirmemesi, göçmenlerle alakalı tarafların etkin bir çözümde buluşamaması, bu krizin Türkiye ile AB arasında belirleyici pazarlık unsuru haline gelmesine sebep olmuştur. Şubat 2020'nin sonlarında (27 Şubat) Suriye'nin önemli şehirlerinden olan İdlib'te Türk askeri birliklerine yapılan saldırının ardından bazı uluslararası haber ajanslarının Türkiye'nin kara ve denizden sınır kapılarını açtığı ve "Avrupa'ya geçmek isteyen göçmenlerinin engellenmeyeceği" (Reuters, 2020) haberi üzerine Türkiye'nin birçok ilinden Avrupa Birliği ülkelerine geçmek isteyen göçmenler sınır kapılarına akın ettiler. Suriye, İran, Afganistan, Fas ve Kuzey Afrika uyruklu göçmenler Yunanistan ile olan sınır bölgelerine ve özellikle de Edirne-Pazarkule sınır kapısına toplandılar.

Bu ve buna benzer krizler aslında küreselleşmenin de etkisiyle teknolojinin hızla ilerlemesi, haber alma ve yayma konusunu da hızlandırmış, yaşanan krizler anlık olarak uluslararası çapta da takip edilmeye başlanmıştır. Ancak yazılı ve görsel medya kuruluşlarının konjonktürel pozisyonlarına göre haberi veriş şekilleri her zaman farklılık göstermektedir.

Herman ve Chomsky'nin (2012, s.15-16) de ifade ettiği gibi kitleler üzerinde etkili olan medyanın kendini denetlemesini, finanse etmesini gücü elinde bulunduranlara bırakması, bu grupların çıkarlarına hizmet eden ya da onların lehine propaganda yapan görüntüsünden öteye geçmemektedir. Bu nedenle medya, gücü elinde bulunduranların çıkarlarını gözeterek onların işine yarayacak propagandayı yapmakla görev icra eder.

Yukarıda da ifade edildiği gibi belirli güç odaklarının kısıcında kalan medya içerik bakımından doğal olarak aynı olaylara farklı pencerelerden bakacaktır. Çalışmamız, Türkiye ve Yunanistan yazılı basınında yüksek tiraja sahip ve kamuoyunu doğrudan etkileyen Hürriyet ve Kathimerini gazetelerinin haber metinlerini üretirken, kendi ülke çıkarlarını gözeterek görsel ve metin içeriklerini nasıl farklılaştırdıklarına, haberin tarafsızlığının, haberi üreten gazetenin lehine değişim gösterip göstermediğine ve kamuoyu oluştururken de aynı konu üzerinde farklı söylemler geliştirip geliştirmediğine odaklanmakta ve karşılaştırmalı olarak bu iki gazeteyi söylem analizi çerçevesinde değerlendirmektedir.

İncelenen gazetelerin, haber metnini üretirken, ülke çıkarlarını gözeterek görsel ve metin içeriklerini nasıl farklılaştırdıkları değerlendirilmektedir. Ayrıca haberin tarafsızlığının, haberi üreten gazetenin lehine değişim gösterdiği ve kamuoyu oluştururken de aynı konu üzerinde farklı söylemler geliştirdiği gözlemlenmektedir.

Kavramsal Açıklamalar

Siyasi önderlerin söylemleri ve medyanın da yönlendirmesiyle "mülteci" kavramı, göçmen ve sığınmacı kavramları ile birlikte kullanılmakta ve bu da

ciddi manada bir kavram kargaşasına neden olmaktadır. Bu kavramlar aslında birbirinden farklı olmakla birlikte, halk arasında da yanlış anlamlandırmalara sebep olmaktadır. Bu yanlış anlamlandırmaların önüne geçmek için kavramsal olarak özellikle medyada ve günlük tartışmalarda birbirinin yerine kullanılan, “mülteci”, “göçmen” ve “sığınmacı” kavramlarını açıklamak gerekmektedir.

Mülteci: Uluslararası Koruma Kanunu’nun 61. Maddesine (Resmi Gazete, 2013) göre mülteci; kendi ülkesinde ırk, din, uyruk gibi önemli konularda toplumsal, siyasi veya ekonomik olarak yaşadığı ya da yaşayacağı zulüm nedeni ile haklı sebeplerle önceden yaşadığı ülkesi dışında korku ve zulme uğramaması için vatansız kişiye verilen statüye denir.

Göçmen: Uluslararası düzlemde, dünyada henüz kabul görmüş bir “göçmen” tanımlaması yapılmamakla beraber, Göç Terimleri Sözlüğü’nde (IOM, 2009) yer alan tanıma göre göçmen; bir bireyin göç ederken zorlayıcı dış faktörlerden ziyade bu kararı tamamen kendi özgür iradesiyle vermesidir.

Sığınmacı: Göç Terimleri Sözlüğünde (2009) yer alan tanıma göre sığınmacı, zulüm veya ciddi zarardan korunmak amacıyla, kendi ülkesi dışında bir ülkede güvenlik arayışında olan ve ilgili ulusal ya da uluslararası belgeler çerçevesinde mültecilik statüsüne ilişkin yaptığı başvurunun sonucunu bekleyen kişidir. Sığınmacı statüsü eğer bulunduğu ülkede bireyin başvurusu olumsuz sonuçlanırsa bu kişinin ülkeyi terk etmesi ile sonuçlanmakta ve sınır dışı edilme tehdidi ile karşılaşmaktadır. Özellikle Avrupa ülkelerine sığınan çok sayıda sığınmacı bu durum ile karşı karşıya kalmaktadır.

Düzensiz Göçmen: Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (2009) düzensiz göç kavramı ile ilgili ayrıntılı bir tanımlama yapmaktadır. Bu tanıma göre öncelikle düzensiz göçmen, gitmek istediği ülkeye yasadışı yollarla giden ya da yasal yollarla gitmesine rağmen yasal çıkış süresine uymayanları kapsar. Ayrıca kaynak ülke için ülkesini terk ederken gerekli prosedürlere uymayarak ülke sınırlarını geçen kişileri de içerir. Son olarak transit ülkeleri bir geçiş ülkesi olarak kullananlara da düzensiz göçmen denilmektedir.

Literatür Taraması

Bu çalışma Teun A. Van Dijk’in (2003) “Eleştirel Söylem Analizi” adlı çalışmasından yola çıkarak mülteci sorunu ile ilgili iki farklı ülkenin önemli gazetelerinde yer alan haberlerin makro düzeyde analizini yapmaya odaklanmaktadır. Dijk’in söylem yapısı ve söylem işleme üzerine yaptığı önceki çalışmalarına dayanarak, bir tür sosyal uygulama olarak geleneksel haber söylemi kategorileri tarafından tanımlanan, özet (başlık, giriş cümlesi), bağlam, yorum (Dijk, 2009, s.191-204) gibi haberi inşa eden etkenlerin, makro düzeydeki konular bağlamında küresel bir boyut kazandığı belirtilir. Bu çalışma, Dijk’in belirttiği gibi makro düzeydeki konuların küresel bir boyut kazanması bağlamında Türkiye-Yunanistan sınırında yaşanan mülteci

krizinin medya eli ile daha da köpürtülerek bir bölgesel ve küresel kriz haline gelmesini söylem analizi çerçevesinde ele almakta ve konu ile ilgili anlamlı sonuçlara ulaşmaktadır.

Mülteci sorunu ya da krizi bağlamında alan araştırmalarına bakıldığında son 10 yılda yaşanan Suriye iç savaşı ekseninde birçok çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Söylem analizi ekseninde mülteci sorunu ile alakalı yapılan çalışma örneklerinin bazıları; Göker ve Keskin'in "Haber Medyası ve Mülteciler: Suriyeli Mültecilerin Türk Yazılı Basınındaki Temsili" (2015) adlı çalışmaları artık küresel bir sorun haline gelen Suriyeli mültecilerle ilgili haberlerde yer alan söylemlere odaklanmaktadır. Çalışmada Posta, Hürriyet, Yeni Şafak, Zaman ve Cumhuriyet gibi ulusal gazetelerin haber içerikleri eleştirel söylem analizi bağlamında değerlendirilmektedir. Çalışma sonunda seçilen gazetelerin konuya yaklaşımlarında bağlamsal farklılıkların görüldüğü ve bunun sebebinin siyasal tutumlarla alakalı olduğu ortaya çıkmıştır.

Çobaner "Çocuk Hakları Bağlamında Suriyeli Mülteci Çocukların Haberlerde Temsili" (2015) adlı çalışmasında Türkiye'deki Suriyeli mülteci çocukların medyada temsil biçimine odaklanmıştır. Çalışmada Hürriyet, Radikal, Yeni Şafak ve Birgün haber sitelerinde altı aylık sürede yayınlanan haberlerin içerik ve yöntem analizi yapılmış ve haberlerde Suriyeli mülteci çocukların genellikle "mağdur çocuk" olarak temsil edildiği ortaya konulmuştur.

Kasap ve arkadaşları ise "Yazılı Basında Mülteci Haberleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme: The Guardian ve Hürriyet Örneği" (2019) adlı çalışmada; The Guardian ve Hürriyet gazetelerinin mülteci konusunda yapılan altı günlük haberleri inceleyip karşılaştırmıştır. Çalışma kapsamında incelenen iki gazetenin yapılan haberlerde birtakım farklılıklar olmasına rağmen mülteci konusuna dikkatli ve hassas yaklaşımları görülmektedir.

Haber söylemi bağlamında diğer çalışmalara bakıldığında; Gölcü ve Dağlı'nın "Haber Söyleminde 'Öteki'yi Aramak: Suriyeli Mülteciler Örneği" (2017), Çoban Keneş'in "Metaforun Ayrımcı Hegemonyanın İnşasındaki Rolü: Suriyelilerin Haberleştirilmesinde Metafor Kullanımı" (2016), Doğanay ve Çoban Keneş'in "Yazılı Basında Suriyeli 'Mülteciler': Ayrımcı Söylemlerin Rasyonel ve Duygusal Gereçeklerinin İnşası" (2016), Kuş'un "Dijital Nefret Söylemini Anlamak: Suriyeli Mülteci Krizi Örnek Olayı Bağlamında Bbc World Service Facebook Sayfasına Gelen Yorumların Metin Madenciliği Tekniği İle Analizi" (2017) adlı çalışmaların olduğu görülmektedir.

Amaç ve Yöntem

Çalışmanın amacı, Türkiye'de ve Yunanistan'da en çok okunan iki gazete olan Hürriyet ve Kathimerini'nin 29 Şubat - 15 Mart 2020 tarihleri arasında

uluslararası çapta yankı uyandıran Türkiye-Yunanistan arasındaki mülteci krizi ile alakalı haberlerinde kullandıkları görsel ve başlıkların eleştirel söylem analizi çerçevesinde değerlendirilmesinden ibarettir.

Araştırmada yöntem olarak T. Van Dijk'in eleştirel söylem analizinde tematik ve şematik yapı kullanılarak mülteci krizi ile ilgili ilgili haberler, söylem analizinde makro yapı üzerinden değerlendirilmektedir.

Bulgular

Van Dijk'in makro yapı üzerinden eleştirel söylem analizi tematik ve şematik yapı olmak üzere iki ana başlık altında değerlendirilmektedir. Bu çalışmada yer alan bulgular aşağıdaki tabloda yer alan tablo üzerinden değerlendirilmektedir.

Tablo 1: Teun Van Dijk'in Söylem Çözümlemesinde Makro Yapı

Söylem Analizinde Makro Yapı
1) Tematik Yapı
a) Başlık
b) Haber Girişi: Spotlar/Haber Girişleri (Spot Yoksa)
c) Fotoğraf
2) Şematik Yapı
a) Durum: Ana Olayın Girişi/Sonuçlar/ Ardalan bilgisi/Bağlam bilgisi
b) Yorum: Haber kaynakları/Haber yorumları

Makro Yapı / Tematik Çözümleme

Dijk'in tematik çözümleme olarak belirttiği kısımlarda, ele alınan haber metninin başlığı, başlık yoksa spot ya da haber metninin girişi ile haberde yer alan fotoğraflar incelenmektedir.

Başlıklar: Haber başlıkları ve/veya spotlar her zaman haber metninin özetini veren, haber ile ilgili verilen bilgilerin en önemli kısmıdır ve burada ters piramit mantığı üzerinden de önemliden önemsiz doğru bir akış söz konusudur. İnsanların, haber metninin en önemli ögesinin "ne olduğu"na dair verdiği ya da vereceği kararın, haberin aslında bizzat başlığı ve girişine bağlı olduğu düşünüldüğünde makro yapıda başlığın ne kadar önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Böylece en az kelime ile en can alıcı noktaya değinip okurun ilgisini çekmeyi hedeflemekte önemli bir husustur. Makro yapı, haber okuma sürecinin ana damarıdır. Bilgi eksikliği, yer, zaman belirtilmemesi ve kurgulama gibi etmenler okuru kendi ekseninden çıkarıp okurun algısını gazetesinin verdiği habere göre yönlendirebilmektedir.

Tablo 2: Hürriyet Gazetesi Başlıkları

Başlık Numarası	Haberin Başlığı	Haberin Tarihi	Değerlendirme/Yorum
1	Denizden Karadan Avrupa'ya	29.02.2020	Genelleme yapılarak yer, zaman ve kişi bilgilerine yer verilmemiştir.
2	Göçmenlere Sınırdaki Zulüm	01.03.2020	Başlık haber içeriğini doğrudan yansıtmaktadır.
3	Avrupa'nın Uykusu Kaçtı	02.03.2020	Başlıkta kişiselleştirme yapılmıştır, zaman bilgisine yer verilmemiştir.
4	Göçmen Tarifesi Aksaray – Edirne 1500 TL	02.03.2020	Başlık haberin içeriğini doğrudan yansıtmaktadır.
5	Kaçakçıyla Bot Pazarlığı	03.03.2020	Başlık haberin içeriğini yansıtmaktadır. Yer, kişi ve zaman bilgisi verilmemiştir
6	Bitti O İş Kapılar Açık	03.03.2020	Okurun ilgisini çekmek için bilgi eksikliğine gidilmiştir.
7	Bunun Adı Gaddarlık	03.03.2020	Kişi, yer ve zaman bilgisi verilmeyerek haber okurun ilgisini çekmek hedeflenmiştir
8	Miço Unuttu Arşiv Unutmadı	04.03.2020	Yer ve zaman bilgisi verilmeyip, başlıkta kişiselleştirme kullanılmıştır.
9	Yunanistan Sınırı Filistin Gibi	05.03.2020	Yer bilgisi verilmiştir, okura tarihsel benzetme yapılarak haber kurgu ile sunulmaktadır.
10	İnsanlık Utandı	07.03.2020	Yer, zaman ve kişi bilgisine yer verilmeyip, bilgi eksikliğine gidilmiştir. Başlık genelleme yapılarak

**Türkiye-Yunanistan Sınırdaki Mülteci Krizinin Söylem Analizi Bağlamında
Değerlendirilmesi: Hürriyet ve Kathimerini Örneği**

			sunulmuştur.
11	İnsanlık Umutlandı	07.03.2020	Yer, zaman ve kişi bilgisine yer verilmeyip, bilgi eksikliğine gidilmiştir. Başlık genelleme yapılarak sunulmuştur.
12	Özel Harekâtçılar Edirne Sınırında	07.03.2020	Başlık haberin içeriğini doğrudan yansıtmaktadır.
13	“Oğlum Bunlar Kötü Amcalar”	09.03.2020	Yer, zaman ve kişi bilgisine yer verilmemiştir. Başlıkta bilgi eksikliği bulunmaktadır.
14	AB Dönüşü 3 Mesaj	11.03.2020	Okurun ilgisini çekmek için bilgi eksikliği ile sunulmaktadır.
15	Şimdi de Sınıra Siper Kazıyorlar	11.03.2020	Okurun ilgisini çekmek için başlık bilgi eksikliği ile sunulmaktadır, başlık haberin içeriğini yansıtmaktadır.
16	YUH ARTIK	13.03.2020	Başlıkta haber ile ilgili hiçbir bilgi verilmemiş görülmektedir.

Yukarıda verilen başlıklarda görüldüğü üzere, 29 Şubat 2020- 15 Mart 2020 tarihleri arasında Hürriyet Gazetesi mülteci krizi konusuna ilişkin ilk sayfalarında toplam 16 habere yer vermiştir. Haber başlıklarında üst başlık, ana başlık ve ara başlık kullanılmıştır. Başlıklarda genel olarak yer, zaman ve kişi bilgilerine yer verilmeyip okurun ilgisini çekmek için çarpıcı ifadelerle yer verilmiştir. Başlıkların yazımında farklı tip ve karakter büyüklükleri kullanılmış, merak uyandıran ve okurun ilgisini çekecek biçimde başlıklar tasarlanmıştır. İfadelerde ima, karşılaştırma, olumsuz ve suçlayıcı ifadeler bulunmaktadır. Benzer haber içeriklerinin aynı gün farklı başlıklar altında verildiği görülmektedir.

Tablo 3: Kathimerini Gazetesi Başlıkları

Başlık Numarası	Haberin Başlığı	Haberin Tarihi	Değerlendirme/Yorum
1	Erdoğan'dan AB ye Mülteci Şantajı	29.02.2020	Yer ve zaman bilgisine yer verilmemiştir, Başlık haberin

			içeriğini yansıtmaktadır.
2	Sınırlarda Asimetrik Tehdit	03.03.2020	Yer, zaman, kişi bilgisine yer verilmemiştir. Okurun ilgisini çekmek için bilgi eksikliği ile sunulmaktadır.
3	50 Dolarla Konstantinopoli'den Lesbo'ya	03.03.2020	Başlık haberin içeriğini doğrudan yansıtmaktadır.
4	Kuzey Yunanistan'da Kapalı Kamp Alanı	04.04.2020	Başlık haberin içeriğini doğrudan yansıtmaktadır.
5	AB Liderleri Atina'yı Destekliyor	04.04.2020	Başlık haberin içeriğini doğrudan yansıtmaktadır.
6	Ege Adalarında Uyarılar Artıyor	05.03.2020	Zaman ve kişi bilgisi verilmemiştir, haberde bilgi eksikliği bulunmaktadır.
7	Türkiye ile Gerilim Yükseliyor	06.03.2020	Başlıkta kişiselleştirme yapılmıştır, okurun ilgisini çekmek için bilgi eksikliği ile sunulmaktadır.
8	Türk Sahil Güvenliği Yunan Sahil Güvenliğini Taciz Etti	07.03.2020	Yer, zaman ve kişi bilgisine yer verilmemiştir. Başlıkta bilgi eksikliği bulunmaktadır.
9	Erdoğan'ın Miçotakis Hakkındaki Kararı	07.03.2020	Başlık kişi söylemi üzerinden üretilmiştir. Kişi açıklaması üzerinden yorum yapıp başlık hazırlanmıştır.
10	Evrostaki "Savaş"ın Bilinmeyen Arka Planı	08.03.2020	Kurgulama yapılmıştır
11	Merkel'den Yunanistan'a Tam Destek	10.03.2020	Başlık haberin içeriğini doğrudan yansıtmaktadır.
12	Erdoğan'dan Tehditler ve Fake News	11.03.2020	Başlık kişi söylemi üzerinden hazırlanmıştır.

**Türkiye-Yunanistan Sınırdaki Mülteci Krizinin Söylem Analizi Bağlamında
Değerlendirilmesi: Hürriyet ve Kathimerini Örneği**

13	Erdoğan Kaza ile Flört Ediyor	12.03.2020	Başlıkta bilgi eksikliği ve mecaz kullanılmaktadır.
14	1 Marttan sonra Gelenler Gemi ile Taşınıyor	13.03.2020	Başlık haberin içeriğini doğrudan yansıtmaktadır.
15	Evros'a Avrupa'dan Yardım	14.03.2020	Başlık haberin içeriğini doğrudan yansıtmaktadır.
16	Ankara Sebep Oluyor, Atina Hazırlık İçerisinde	15.03.2020	Başlıkta kişiselleştirme kullanılmaktadır, zaman bilgisi verilmemektedir.

Kathimerini Gazetesi'nin söz konusu tarihlerde konu ile alakalı ilk sayfalarında toplam 16 habere yer vermiştir. Gazete haberlerinde sadece ana başlık kullanılmaktadır. Genel olarak yer ve kişi bilgisi verilmektedir. Bu sebeple başlıkta yer alan içerik okur tarafından kolay bir şekilde anlaşılmaktadır. Başlıklarda aynı yazı karakteri ve puntolar kullanılmıştır. Benzer haber içeriklerinin aynı gün farklı başlıklar altında verildiği görülmektedir. Haber başlıklarının bazılarında ise okurun olay üzerine dikkatini çekmek için bilgi eksikliği yöntemi kullanılmaktadır.

Spotlar/Haber Girişleri: Haber okur tarafından okunduğunda anlam bütünlüğünün sağlanması ve olay hakkında tam olarak bilgi alması için başlıkların haber spotu veya haber girişi ile birlikte olması gerekmektedir.

Hürriyet Gazetesi'nin başlık ve spotlarının uyumları incelendiğinde, başlıkta kullanılan kurgunun haber spotu okunduğunda anlaşıldığı ve bazı spotlarda editoryal yorum kullanıldığı görülmektedir. 02.03.2020 tarihli "Avrupa'nın Uykusu Kaçtı" haber spotu "Yaklaşık dört milyon mülteciye ev sahipliği yapan Türkiye'nin uyarılarına yıllardır kulak tıkayan Avrupa, üç günde yüz binden fazla göçmen kapıya dayanınca paniklemeye başladı" ifadeleriyle Avrupa'yı kişiselleştirdiği ve suçladığı, 05.03.2020 tarihli "Yunan sınırı Filistin gibi" başlığındaki haber spotunda "Yunan polisi, mültecilere dozunu arttırıyor", "Gerçek mermi kullanan Yunan polisi, 1 mülteciyi öldürüp 5'ini yaralarken, görüntüler İsrail'in Filistinlilere müdahalesini aratmadı" gibi tarihsel benzetmeye yer verilmektedir. Ayrıca spotların genelinde suçlayıcı ifadeler kullanılmaktadır.

Hürriyet Gazetesi haber spotları incelendiğinde genellikle etken cümleler kullandığı, başlık, spot ve haber içeriği incelendiğinde ise gazetenin olayın taraflarının ilk ağızdan söylemlerine yer verdiği görülmektedir. Metinlerde karmaşık cümle yapısı kullanması olayın dramatize edilmesine olanak sunmaktadır, haberi hikayeleştirerek okurun merak duygusu tetiklenmektedir.

Kathimerini Gazetesi'nin başlık ve spot uyumları incelendiğinde ise başlık ve spotlarda etken cümleler kullanıldığı görülmektedir ve okura paralel

bilgi verilmektedir. Kelime seçimlerinin sade ve anlaşılır şekilde, okurun dikkatini çekme çabası göstermeden hazırlandığı görülmektedir. 29.02.2020 tarihli “Erdoğan’dan AB ye Mülteci Şantajı” haber spotu “Yunanistan’a karşı sınırları açıp Suriyelileri dalga dalga gönderiyorlar” ve 12.03.2020 tarihli “Erdoğan’dan Tehditler ve Yalan Haberler” başlığının “Erdoğan göçmen krizinde Yunanistan’a karşı” spotunda açıklamalı olarak verildiği görülmektedir. Başlık ve spotlarla, gelişen olaylar kapsamında doğrudan olayın aktörüne dikkat çekildiği ve Türkiye imajına yönelik olumsuz ifadeler kullandığı gözlemlenmektedir.

Fotoğraflar: Makro yapı içerisinde incelenen fotoğrafların, ana olayla bağlantılı olup olmadığı, konuyu destekleyip desteklemediği incelenmektedir. Bu çalışma kapsamında ele alınan Hürriyet ve Kathimerini gazetelerinin ilk sayfalarında kullanılan bazı fotoğraf örnekleri verilmektedir.

Tablo 4: Hürriyet ve Kathimerini Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

<p>Fotoğraf 1. 29.02.2020 Başlık: Denizden Karadan Avrupa'ya</p>	<p>Fotoğraf 2. 29.02.2020 Başlık: Erdoğan’dan AB’ye Mülteci Şantajı.</p>
---	---

Yukarıda verilen örnekte Hürriyet gazetesi göç dalgasının hem denizden hem de karadan yapıldığını haberde kullandığı fotoğraf ile manşette vererek haberin ve olayın etki çemberini arttırmaya çalışmaktadır. Kathimerini gazetesi ise Edirne-Pazarkule sınır kapısının görselini göçmenleri de kareye

Türkiye-Yunanistan Sınırdaki Mülteci Krizinin Söylem Analizi Bağlamında
Değerlendirilmesi: Hürriyet ve Kathimerini Örneği

alacak şekilde vermekte ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Avrupa Birliği'ni mülteciler noktasında şantaj ettiğini belirtmektedir. Haber içeriği ve fotoğraf kullanımında Hürriyet olumlu bir dil kullanırken Kathimerini mülteci sorununu tamamen olumsuz bir dille ele almakta ve mültecileri kullandığı görselle bir tehdit olarak görmektedir.

Tablo 5: Hürriyet ve Kathimerini Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

<p>Fotoğraf 3. 03.03.2020 Başlık: Kaçakçıyla Bot Pazarlığı, Bunun Adı Gaddarlık, Bitti O İş Kapılar Açık</p>	<p>Fotoğraf 4. 03.03.2020 Başlık: 50 Dolara Konstantinopoli'den Lesbo'ya Sınırlarda Asimetrik Tehdit</p>
---	---

Yukarıda verilen örnekte Hürriyet gazetesi ana sayfasının neredeyse tamamını gündemde olan mülteci sorununa ayırmış ve 3 Mart 2020 tarihli gazetede olumlu ve olumsuz dili bir arada kullanmıştır. Kaçakçılarla göçmenler arasında bot pazarlığı haberi olumsuz bakışı gösterirken “Bunun adı gaddarlık” başlıklı haberde ise Yunan güvenlik güçlerinin göçmen botlarını batırarak göçmenleri öldürmekte oldukları gibi suçlayıcı ve öznel bir dil kullanılmış ve bu durum fotoğraf ile birlikte verilmiştir. Kathimerini ise İstanbul'dan Yunanistan'a geçişin sadece 50 dolar olduğunu belirten

haberde göçmenlerin otobüslerle taşındığı haberleştirmiş ve bu durumun sınırlarda asimetrik bir tehdit oluşturduğuna dikkat çekilmiştir.

Tablo 6: Hürriyet ve Kathimerini Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

Fotoğraf 5. 04.03.2020
Başlık: Miço Unuttu Arşiv Unutmadı

Fotoğraf 6. 04.03.2020
Başlık: AB Liderleri Atina'yı Destekliyor

Yukarıdaki fotoğraflara bakıldığında Hürriyet gazetesi farklı bir yöntem tercih ederek 1939-1941 yıllarında Sovyet ve Alman baskısından kaçmak için Suriye ve Gazze'ye sığınan Yunan mültecilerin insani olarak nasıl ağırlandığını Yunanistan Başbakanı Kriakos Miçotakis'e hatırlatarak şu an kendi sınırlarında mültecilere yapılan muameleyi eleştiriyor. Kathimerini ise sınırda yaşananlar bağlamında Avrupa Birliği liderlerinin Yunanistan'ı desteklediğini belirtiyor.

Türkiye-Yunanistan Sınırdaki Mülteci Krizinin Söylem Analizi Bağlamında Değerlendirilmesi: Hürriyet ve Kathimerini Örneği

Tablo 7: Hürriyet ve Kathimerini Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

<p>Fotoğraf 7. 05.03.2020 Başlık: Yunan Sınırı Filistin Gibi</p>	<p>Fotoğraf 8. 05.03.2020 Başlık: Ege Adalarında Uyarılar Artıyor</p>

5 Mart 2020 tarihi Edirne-Pazarkule sınır kapısında tansiyonun oldukça yüksek olduğu zamanlara denk gelen bir tarih. Sınır kapısında yığılan mültecilere fiziksel müdahalenin arttığı bu günde Hürriyet gazetesi Yunan tarafından açılan ateşle yaralanan mültecilerin olduğunu ve bu durumun yıllardır süregelen İsrail ve Filistin arasında yaşanan gerilime benzediğini haberleştirerek “Yunan Sınırı Filistin Gibi” başlığı ile haberde konuyu anlatan büyük bir fotoğraf kullanmaktadır. Kathimerini gazetesi ise gelen ya da gelecek olan mülteci akınına dur diyebilmek için Ege adalarında uyarıların ve önlemlerin giderek arttığını haberleştirmekte ve sınırda Yunan polisi ile mültecilerin karşı karşıya geldiği bir fotoğrafı paylaşmaktadır.

Tablo 8: Hürriyet ve Kathimerini Haberlerinde Fotoğraf Kullanımı

<p>Fotoğraf 9. 07.03.2020 Başlık: İnsanlık Utandı, İnsanlık Umutlandı, Özel Harekâtçılar Edirne Sınırında</p>	<p>Fotoğraf 10. 07.03.2020 Başlık: Türk Sahil Güvenliği Yunan Sahil Güvenliğini Taciz Etti, Erdoğan'ın Miçotakis Hakkındaki Kararı</p>

Sınırdaki tansiyonun yükseldiği, Türkiye ve Yunanistan arasında bir krize neden olan bu olayla ilgili olarak Hürriyet gazetesi Yunan güvenlik güçlerinin yakaladığı göçmenlere yaptığı muamelenin insanlık dışı bir uygulama olduğu ile ilgili bolca görsel ve habere yer vermektedir. Olayın ciddiyetine istinaden de özel harekâtçıların sınıra konuşlandığını belirtmektedir. Kathimerini gazetesi ise göçmenlere yapılan fiziksel müdahaleden bahsetmeyerek, Türk Sahil Güvenliği'nin Yunan Sahil Güvenliği'ni taciz ettiğini haber yapmakta ve sınırda yaşanan insanlık krizine neredeyse hiç değinmemektedir.

Genel olarak Hürriyet Gazetesi'nde en çok dikkat çeken kısım fotoğrafların haberin içeriği ile birbirini tamamlayacak şekilde kurgulanmış olmasıdır. Örneğin fotoğraflarda göçmenlerin çıplak halde sıraya dizildiklerinin verilmesi veya polis tarafından dövüldüğünün gösterilmesi bu savı

doğrulamaktadır. Ayrıca fotoğraflar sunulan haberlerin içeriğindeki şiddet temasını desteklemektedir. Fotoğraf kullanımına bakıldığında haberin inşası için görsel kullanımının büyük ölçüde dikkate alındığı ve haber içeriğini destekleyen en önemli haber tamamlayıcısı olduğu gözlemlenmektedir.

Genel olarak Kathimerini gazetesinde dikkat çeken kısım ise; okuru ikna etmek için çaba sarf etmeden, olayla ilgili minimum düzeyde ve şiddet içermeyen fotoğraflar kullanılarak, krizin olağan bir durummuş gibi kendi ülkesinin görüş ve çıkarları kapsamında sunulduğunun görülmesidir. İncelenen haberlerde bazı fotoğraflarla başlığın uyumlu olmadığı, konu ile ilgili şiddet unsurlu haberlerin alt başlık halinde fotoğrafsız olarak sunulduğu görülmektedir.

Makro Yapı/Şematik Çözümleme

Şematik yapıda durum ve yorum ana başlıkları altında ana olay olarak verilen haber girişi, sonuçları, ardalan bilgisi, bağlam bilgisi durum kısmında incelenirken, haber kaynakları ve haber yorumları ise yorum kısmında incelenmektedir. Şematik çözümlemede haber metnindeki ana olay hakkında verilen bilgiler, haberin kaynaklarının kimler olduğu, haberde kullanılan cümlelerin yapısı, kelime seçimi ve haberin nasıl sunulduğu incelenmektedir.

Ana Olay ve Sunuş Biçimleri: Çalışmada elde edilen verilere göre Hürriyet Gazetesi belirtilen tarihler arasında ilk sayfasına yansıttığı haberlerde, haberlerin başlıkları olayın üzerinde dikkat çekmek için bilgi eksikliğine gitse de ana olay ve olayın sunumu birlikte ele alındığında anlamlı bir bütün oluşturmaktadır. 07.03.2020 “İnsanlık Utandı” başlıklı haberde Yunanistan’ın kapısına dayanan mültecilere insanlık dışı yöntemler uyguladığı belirtilmektedir. Bu, okur üzerinde olumsuz bir algıya sebep olmakta ve yaşanan kriz konusunda taraf olmaya yönlendirmektedir. Aynı günün “İnsanlık Umutlandı” haberinde ise Atina ve Selanik’te yaşananları gören binlerce kişinin sokaklara dökülüp kapıları açın çağrısı yaptığı ve bunun insanlık için bir umut ışığı olduğu okur üzerinde olumlu bir algıya sebep olmaktadır. Yayınlanan haberlerin hak ve özgürlük temelli olduğu görülmektedir. Haberler günlük olarak sunulmakta ve olay odaklı yayıncılık yapılmaktadır. Haberlerde ayrıca editör yorumlarına da yer verilmektedir.

Kathimerini Gazetesi ise belirtilen tarihler arasında ilk sayfasına yansıttığı haberlerde, başlıkla ana olayın sunumunun uyumlu olmasına dikkat etmiştir. Haberler günlük olarak sunulmuş ve sunulan haberlerin ağırlıklı olarak uluslararası çapta ve siyasi liderlerin söylemlerine yer verdiği görülmüştür. 29.02.2020 “Erdoğan’dan AB’ye Mülteci Şantajı” ve 12.03.2020 “AB Liderleri Atina’yı Destekliyor” haberleri, Türkiye’yi olaylardan dolayı suçlayan ve kendisinin durumdan dolayı destek gördüğü ve asıl sorunun Türkiye olduğu ifadeleri ile tamamen olumsuz içeriklere sahip olduğu görülmektedir.

Ardalan ve Bağlam Bilgisi: Ardalan ve bağlam bilgisi mülteci krizinin siyasi ve toplumsal tarafının gösterilmesi anlamına gelmektedir. Van Dijk'ten aktaran, Yardım ve Doğruel'e göre haberi okuyanın sebep-sonuç ilişkisini kurabilmesi ve haberi anlayabilmesi (2019, s.137) mümkün olmaktadır.

Türkiye-Yunanistan arasında yaşanan mülteci krizinde Hürriyet Gazetesi'nin ilk sayfasına yansıttığı haberlerde genellikle ardalan bilgisi kullandığı görülmektedir. Haberleri toplumsal, sosyal ve siyasi açıdan yansıtmaktadır. Mültecilerin mağduriyetlerini, yaşam öykülerini, sınır bölgesinde Yunanistan güvenlik güçlerinin eylemlerini ve siyasi liderlerin olaylar hakkındaki yorumlarını okura birlikte sunmaktadır.

Kathimerini Gazetesi mülteci krizine dair haberleri okuruna yansıtırken, siyasi liderlerin söylemleri ve olayın ekonomik boyutu üzerinden aktarmaktadır. Haberlerinde genellikle ardalan bilgisi kullanmaktadır. Ardalan ve bağlam kapsamında kullanılan cümlelerin sadece kendi ülkesinin lehine olan cümleler olduğu gözlemlenmektedir. Mültecilerin sınırı geçemedikleri, sınırlarda yığılmalar olduğunu ve bunun kendi ülkesi için ekonomik zarar ve sıkıntı olduğunu belirtmektedir.

Haber Kaynakları: Hürriyet Gazetesi bağlı bulunduğu ajansın muhabirlerini kullanmış, haberler kendi editöryel ekibi tarafından hazırlanmıştır. Haber kaynakları ise bizzat mültecilerin kendileri, kolluk kuvvetleri, resmi kurumlar ve siyasi liderlerdir.

Kathimerini Gazetesi ise olayların yaşandığı Türkiye sınırına erişimi olmadığından dolayı haberleri ve haber içeriğindeki fotoğrafları uluslararası haber ajanslarından, resmi kurumlardan ve sahadaki kolluk kuvvetlerinden temin ettiği görülmektedir.

Kelime Seçimi: Haberlerdeki kelime seçimleri söylem analizinin en önemli kısmını kapsamaktadır. Metinlerde kullanılan kelimeler, okura haberi oluşturan medya kuruluşu ve haberi oluşturanların görüşleri hakkında da bilgiler vermektedir (Şahin ve Birincioğlu, 2020, s.191).

Mülteci krizi hakkında Hürriyet Gazetesi haber içeriklerini oluştururken ilk haberden itibaren mültecilerin sınırı geçerken Yunanistan kolluk kuvvetleri tarafından yaşadıkları şiddet ve mağduriyetler üzerinde durulmuştur. İncelenen haberlerde özellikle vurgu yapılan ve sıklıkla kullanılan kelimelerin; "zulüm", "gaddarlık", "şiddet", "insanlık dışı yöntem" olduğu gözlemlenmektedir. Seçilen kelimeler kapsamında gazete haberleri hem Türkiye'nin olaya siyasi bakış açısı hem de mağdur lehine hareket ettiğini göstermektedir.

Kathimerini Gazetesi'nin ise haber içeriklerini oluştururken ilk haberden itibaren kendi ülkesinin yaşadığı mağduriyeti ön plana çıkarmaya çalıştığı görülmektedir. İncelenen haberlerde özellikle vurgu yapılan kelimelerin; "tehdit", "gerilim", "taciz" "destek" gibi kelimeler olduğu

gözlemlenmektedir. Seçilen kelimeler kapsamında gazete haberlerine bakıldığında ise Kathimerini, ülkesinin mülteci krizi ile tehdit edildiğini ve AB ülkelerinden aldığı desteği özellikle belirtmekte, Türkiye'ye yönelik olumsuz ifadelerini ise genellikle liderler üzerinden açıkça ortaya koymaya çalıştığı görülmektedir.

Sonuç

Hürriyet Gazetesi'nin 29 Şubat-15 Mart 2020 tarihleri arasındaki zaman diliminde, Türkiye ve Yunanistan arasında yaşanan mülteci krizini verdiği ilk sayfa haberleri kapsamında yapılan incelemede, konu ile alakalı 16 haber yapıldığı görülmektedir. İncelenen haber başlıklarına bakıldığında genelde yer, zaman ve kişi enformasyonuna yer verilmediği ve okurun dikkatini çekmek için bilgi eksikliğine gidildiği görülmektedir. Ayrıca başlıklarda karşı tarafı suçlayıcı ve olumsuz ifadeler kullandığı gözlemlenmektedir. Haber başlıkları, haberin spotları ile ele alındığında anlaşıldığı ve spotların genellikle yoruma dayalı olduğu görülmektedir. Gazete, konu ile ilgili haberlerinde fotoğraf kullanımına önem vermiştir, fotoğraflar mültecilerin sınırı geçmeye çalışırken yaşadıkları mağduriyeti, şiddet ve dramları yansıtmaktadır. Başlık, spot ve fotoğraflar birlikte ele alındığında, yaşanan olayların kamuoyu üzerinde baskı oluşturması ve bundan dolayı oluşan tepkilerle birlikte ülke çıkarları kapsamında siyasi liderlerin ve halkın ortak düşünce üzerinde birleşmesi hedeflenmektedir. Haberleri okurlarının konuyu daha kolay anlayabilmesi için mülteci krizini sebep sonuç bağlamında yansıtmaktadır. Hürriyet Gazetesi, yaşanan olayların merkezinde kendi ekibini kullandığından dolayı krizi daha geniş açıdan yansıtmaya olanağına sahip olduğu görülmüştür. Haberlerinde tarafların söylemlerini ilk ağızdan ve karmaşık cümle yapısı kullanarak verdiği, bu şekilde haberleri hikâyeleştirerek sunduğu söylenebilir. Kelime seçimlerini Türkiye'nin uluslararası konumunu göz önünde bulundurarak kullandığı, içeriklerinde ise Yunanistan'a geçen mülteci rakamlarını resmi yetkililerin açıklamaları bazında sunduğu ve içeriklerinde fotoğraflarla desteklediği saptanmıştır.

Kathimerini Gazetesi üzerinden yapılan değerlendirmelerde ise, Türkiye ve Yunanistan arasında yaşanan mülteci krizini yansıtan ilk sayfa haberleri incelendiğinde, konu ile alakalı yine Hürriyet'te olduğu gibi 16 haber yapıldığı görülmüştür. Yapılan haberlerde genel olarak ülke liderleri çapında kişi bilgisi verildiği, okurun dikkatini çekmek için başlıklarda bilgi eksikliğine gidildiği görülmektedir. Başlıklarda karşı tarafı suçlayıcı ifadeler kullandığı gözlemlenmektedir. Haber başlıkları spotlarla birlikte incelendiğinde haberin bir bütün olarak anlaşılabilirliği, başlık ve spotların uyumlu olduğu görülmektedir. Gazete konu ile ilgili bazı haberlerinde fotoğrafa yer vermemiş, fotoğraf kullandığı haberlerde ise hiçbir şiddet unsuru yansıtmadığı gözlemlenmiştir. Gazetenin mülteci krizi konusunda kullandığı ifadeler olumsuz, karşı tarafı suçlayıcı ve kendisini mağdur konumunda göstermektedir. Yaşanan krizde kendi muhabir ekibini kullanmadığı ve haberleri ikinci ağızdan yansıttığı için olayların insani

boyutundan çok siyasi ve ekonomik açıdan genelleme yaparak ifade ettiği görülmüştür. Kathimerini, yaşanan olaylarda Türkiye’den gelen haberlere istinaden cevap niteliğinde, karşı tarafın tezlerini çürütmek amacıyla sayısal veriler kullanmakta ve verileri fotoğraf kullanmadan yansıtmaktadır.

Sonuç olarak yapılan çalışmada araştırmanın kapsamını oluşturan, bulunduğu ülkelerde yüksek tiraja sahip Hürriyet ve Kathimerini gazetelerinin mülteci krizi konusunda haber metinlerini üretirken ülke çıkarlarını gözetererek, görsel ve metin içeriklerini farklılaştırdığı ve aynı konu üzerinde farklı söylemler geliştirdiği, okurlarının konu hakkında bilmesi gerekeni, manipüle ederek, bilmesi gerektiği kadar vererek bunu haberlerine yansıttığı görülmüştür. Bu durum ele alınan örneklem bağlamında yapılan söylem analizinde, asli görevi kamuoyunu bilgilendirmek olan medyanın taraflı bir bakış açısı ile çıkarlar doğrultusunda görevini yaptığını göstermektedir.

Kaynakça

- Çoban, Keneş, H. (2016). Metaforun Ayrımcı Hegemonyanın İnşasındaki Rolü: Suriyelilerin Haberleştirilmesinde Metafor Kullanımı, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 15(2):253-280.
- Çobaner, A. A. (2015). Çocuk Hakları Bağlamında Suriyeli Mülteci Çocukların Haberlerde Temsili, *Marmara İletişim Dergisi*. (24), 27-54. DOI: 10.17829/midr.20152419996
- Doğanay, Ü., Çoban Keneş, H. (2016). Yazılı Basında Suriyeli ‘Mülteciler’: Ayrımcı Söylemlerin Rasyonel ve Duygusal Gerekçelerinin İnşası. *Mülkiye Dergisi*, 40 (1) , 143-184.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. (2019). Düzensiz Göç Hakkında. Erişim Tarihi: 03.05.2021. Erişim Adresi: <https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-hakkında>
- Göç Terimleri Sözlüğü (IOM). (2009). *Uluslararası Göç Hukuku*, Uluslararası Göç Örgütü (IOM), No:31, İkinci Baskı
- Göker, G. ve Keskin, S. (2015). Haber Medyası ve Mülteciler; Suriyeli Mültecilerin Türk Yazılı Basınındaki Temsili, *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*. (41), 230-256.
- Gölcü, A. ve Dağlı, A.N. (2017). Haber Söyleminde ‘Öteki’yi Aramak: Suriyeli Mülteciler Örneği. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 28, 1-11.
- Herman, E. S. ve Chomsky, N. (2012) *Rızanın İmalatı: Kitle Medyasının Ekonomi Politikası*. Çev. E. Abadoğlu. 2. Basım. İstanbul: bgst Yayınları.15-16
- Hürriyet Gazetesi. (2020). Şubat-Mart Sayıları, Erişim Tarihi: Nisan 2021. Erişim Adresi: <https://www.hurriyet.com.tr/>

Kasap, F. Dolunay, A ve İnceci, Ö. (2019). Yazılı Basında Mülteci Haberleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme: The Guardian ve Hürriyet Örneği, *Journal of History Culture and Art Research*. 8 (1), 378-391.

Kathimerini Gazetesi. (2020). Şubat-Mart Sayıları, Erişim Tarihi: Nisan 2021. Erişim Adresi: <https://www.kathimerini.gr/>

Kuş, O. (2016). Dijital Nefret Söylemini Anlamak: Suriyeli Mülteci Krizi Örnek Olayı Bağlamında Bbc World Service Facebook Sayfasına Gelen Yorumların Metin Madenciliği Tekniği İle Analizi. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (51), 97-121.

Özer, Ö. (2018). *Gökyüzüne Çılgık Öncülerden Eleştiren Söylem Yaklaşımları ve Özgün Çözümler*. Karatay/Konya: Literatürk Academia Yayınları.

Resmi Gazete. (2013). Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Resmi Gazete (Sayı:28615). Erişim Tarihi: 7 Mayıs 2021. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/04/20130411-2.htm>

Reuters Haber Ajansı. (2020). 'Europe is nicer': migrants head west after Turkey opens border. Erişim Tarihi: 06.05.2021. Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/article/us-syria-security-turkey-migrants-idUSKC N20M0KK>.

Şahin, Z.B. ve Birincioğlu, Y.D. (2020) Toplumsal Cinsiyet ve Medya: Şule Çet'in Şüpheli Ölümü Üzerine Haberlerin Eleştirel Söylem Analizi. *Erciyes İletişim Dergisi*. 7 (1), 189-216

UNHCR. (2020). UNHCR Türkiye İstatistikleri: Erişim Tarihi: 03.05.2020. Erişim Adresi: <https://www.unhcr.org/tr/unhcr-turkiye-istatistikleri>,

Van, Dijk, T. A. (2003). *Critical Discourse Analysis*. D.Schiffrin., D. Tannen, & E., H. Hamilton (Ed.), In *The Handbook of Discourse Analysis*. (352-372). Oxford: Blakwell Publishing

Van, Dijk, T.A. (2009). *News, Discourse, and Ideology*, In *The Handbook Of Journalism Studies*, Editors: Karin Wahl-Jorgensen and Thomas Hanitzsch, pp:191-204.

Yardımcı, G. ve Doğruel, H. (2019) Eleştirel Söylem Çözümlemesi Bağlamında Haber Metinlerinin İncelenmesi: Pippa Bacca Cinayeti Örneği, *Erciyes İletişim Dergisi*. Cilt 6, sayı 1, ss. 137-148, Ocak 2019, doi:10.17680/erciyes iletisim.516124.

